

در مورد محاسبه مالیات حقوق برای عملکرد سال ۱۳۸۱

اداره کل امور اقتصادی و دارائی

شورای عالی مالیاتی

اداره کل دفتر فنی مالیاتی

دفترهیات عالی انتظامی مالیاتی

دبیرخانه هیأت‌های موضوع **ماده 251** مکرر

دادستانی انتظامی مالیاتی

دانشکده امور اقتصادی

پژوهشکده امور اقتصادی

در اجرای مقررات مربوط به قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 1380 / 11 / 27 مجلس شورای اسلامی ، با توجه به اصلاحیه قانون مربوط به فصل مالیات بردرآمد حقوق و بمنظور محاسبه صحیح مالیات حقوق از اول سال 1381 نکات زیر متذکر می گردد:

الف - اصلاحیه قانون مربوط به فصل مالیات بردرآمد حقوق بشرح ذیل می باشد:

1_ در ماده 84 قانون مالیات‌های مستقیم میزان شصت برابر حداقل حقوق مبنا به یکصد و پنجاه برابر اصلاح شده و تبصره‌های 1 و 2 آن مربوط به 25 درصد بخشودگی و مقررات مالیات اضافه کاری حذف شده است .

2_ **ماده 85** بشرح ذیل اصلاح شده است:

نرخ مالیات بردرآمد حقوق درمورد کارکنان مشمول نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب 1370 / 6 / 13 پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون به نرخ مقطوع ده درصد (10 %) و در مورد سایر حقوق بگیران نیز پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون تا مبلغ چهل و دو میلیون (42 / 000 / 000) ریال به نرخ ده درصد (10 %) و نسبت به مازاد آن به نرخ های مقرر در **ماده 131 این قانون** خواهد بود .

3_ نرخ های **ماده 131** اصلاحی به شرح ذیل می باشد:

تا میزان سی میلیون (30 / 000 / 000) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ پانزده درصد (15 %)
تا میزان یکصد میلیون (100 / 000 / 000) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد سی میلیون ریال به نرخ بیست درصد (20 %)
تا میزان دویست و پنجاه میلیون (250 / 000 / 000) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد یکصد میلیون ریال به نرخ بیست و پنج (25 %)
تا میزان یک میلیارد (1 / 000 / 000 / 000) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد دویست و پنجاه میلیون ریال به نرخ سی درصد (30 %)
نسبت به مازاد یک میلیارد (1 / 000 / 000 / 000) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ سی و پنج درصد (35 %)

4_ **ماده 86** به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق شده است:

ماده 86- پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را طبق مقررات [ماده 85](#) این قانون محاسبه و کسر و ظرف سی روز ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت و در ماههای بعد فقط تغییرات را صورت دهند .
تبصره - پرداخت هایی که از طرف غیر از پرداخت کنندگان مقرری مزد و حقوق اصلی به عمل می آید پرداخت کنندگان این قبیل وجوه مکلفند هنگام هر پرداخت مالیات متعلق را بدون رعایت معافیت موضوع [ماده 84 این قانون](#) به نرخ های مقرر در [ماده 85 این قانون](#) محاسبه و کسر و ظرف سی روز با صورتی حاوی نام و نشانی دریافت کنندگان و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت کنند .

5_ در [ماده 89](#) بعد از عبارت “ مفاصاحساب مالیاتی “ عبارت “ یا تعهد کتبی کارفرمای اشخاص حقوقی ایرانی طرف قرارداد با کارفرمای اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی ثالث ایرانی “ اضافه شده است .

6_ [ماده 90](#) به شرح زیر اصلاح شده است:

در مواردی که پرداخت کنندگان حقوق ، مالیات متعلق را در موعد مقرر نپردازند یا کمتر از میزان واقعی پرداخت نمایند ، اداره امور مالیاتی محل اشتغال حقوق بگیر ، یا در مورد مشمولان [ماده 82 این قانون](#) ، اداره امور مالیاتی محل پرداخت کننده حقوق مکلف است مالیات متعلق را به انضمام جرایم موضوع این قانون محاسبه و از پرداخت کنندگان حقوق که در حکم مودی می باشند به موجب برگ تشخیص با رعایت مهلت مقرر در [ماده 157 این قانون](#) مطالبه کند . حکم این ماده نسبت به مشمولان [ماده 88 این قانون](#) نیز جاری خواهد بود .

7_ بندهای [ماده 91](#) در مواردی به شرح زیر اصلاح شده است:

الف - به انتهای بند (5) عبارت “ حق سنوات و حقوق ایام مرخصی استفاده نشده که در موقع بازنشستگی یا از کارافتادگی به حقوق بگیر پرداخت میشود “ اضافه شده است .
ب - در بند (6) به استثناء هزینه سفر و فوق العاده مسافرت مربوط به شغل که از پرداخت مالیات معاف می باشند ، معافیت سایر فوق العاده های: بدی هوا ، محرومیت از تسهیلات زندگی ، محل خدمت ، اشتغال خارج از مرکز ، مرزی ، شرایط محیط کار ، نوبت کاری ، کشیک ، جذب و همچنین مزایای ارزی و اشتغال مأمورین در خارج از کشور حذف و مبالغ پرداختی از این بابت همانند سایر درآمدهای حقوق مشمول مالیات می باشند .
ج - معافیت فوق العاده کسری صندوق در بند (7) حذف شده است .
د - معافیت مزایای غیرنقدی و یا وجوهی که تحت عنوان ایاب و ذهاب یا تغذیه به کارگران پرداخت میشود (موضوع [بند 8 ماده 91](#) حذف شده است .

ه- بند (10) به شرح زیر اصلاح شده است:

“ عیدی سالانه یا پاداش آخرسال جمعا” معادل یک دوازدهم میزان معافیت مالیاتی موضوع [ماده 84 این قانون](#) از پرداخت مالیات معاف شده است . “ که با این ترتیب میزان معافیت مالیاتی عیدی سالانه یا پاداش آخر سال 1381 یک میلیون و چهارصد و پنجاه هزار ریال خواهد بود .

و - معافیت مزایای غیرنقدی و یا وجوهی که بابت مزایای غیرنقدی به مأموران کشوری پرداخت میشود (موضوع [بند 11 ماده 91](#) حذف شده است .

ز - بند 13 به شرح زیر اصلاح شده است:

مزایای غیرنقدی پرداختی به کارکنان حداکثر معادل دودوازدهم معافیت موضوع [ماده 84 این قانون](#) از پرداخت مالیات معاف شده است .

که این معافیت مزایای غیرنقدی برای سال 1381 مبلغ 2900000 ریال خواهد بود.

ح - به بند 14 معافیت مشمولان قانون استخدامی وزارت اطلاعات و جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و آزادگان اضافه شده است بنابراین توجه خواهند داشت که از تاریخ 27 / 11 / 1380 کلیه جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و آزادگان از پرداخت مالیات بر درآمد حقوق معاف خواهند بود .

ط - بندهای 15 و 16 موضوع نرخ مالیاتی اعضاء هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و معافیت 50% مالیات حقوق کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی و . . . حذف شده است .

8_ ماده 92 به شرح زیر اصلاح شده است:

پنجاه درصد (50%) مالیات حقوق کارکنان شاغل در مناطق کمتر توسعه یافته طبق فهرست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور بخشوده شده است . بنابراین توجه خواهند داشت از تاریخ 27 / 11 / 1380 پنجاه درصد مالیات حقوق کارکنان شاغل در مناطق کمتر توسعه یافته) طبق فهرست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) اعم از اینکه پرداخت کننده بخش دولتی یا غیردولتی باشد بخشوده شده است .

ب - چون بموجب تصویب نامه شماره 59675 / ت 26006 ه مورخ 28 / 12 / 1380 هیأت وزیران ضریب جدول حقوق موضوع ماده 33 قانون استخدام کشوری از تاریخ 1 / 1 / 1381 دویست و نود (290) ریال تعیین گردیده بنابراین طبق مقررات [ماده 84](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 27 / 11 / 1380 میزان معافیت مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران در سال 1381 بشرح زیر خواهد بود .

معافیت سالانه درآمد حقوق $400 \times 150 \times 290 = 17400000$

معافیت ماهانه درآمد حقوق $17400000 \div 12 = 1450000$

ح - اینک جهت روشن شدن بیشتر موضوع و بعنوان مثال مالیات حقوق در فرض های مختلف بشرح زیر محاسبه میگردد:

1_ مثال اول: در مورد حقوق بگیری که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت باشد . حقوق و فوق العاده شغل مستمر ماهانه 900000 ریال فوق العاده جذب مستمر 300000 ریال ، فوق العاده شرایط محیط کار مستمر 150000 ریال ، فوق العاده نوبت کاری مستمر 50000 ریال و اضافه کار ساعتی در فروردین ماه 300000 ریال

درآمد حقوق مستمر ماهانه $900000 + 300000 + 150000 + 50000 = 1400000$

درآمد حقوق سالانه با فرض ثابت بودن حقوق ماهانه $1400000 \times 12 = 16800000$

چون میزان درآمد حقوق مستمر سالانه از معافیت سالانه حقوق بگیر کمتر است بنابراین حقوق بگیر مذکور مشمول مالیات نمی شود .

درآمد مستمر سال و اضافه کار فروردین ماه $16800000 + 300000 + 17100000$

چون مجموع درآمد حقوق مستمر سال و اضافه کار فروردین ماه نیز بحد نصاب معافیت موضوع [ماده 84](#) اصلاحی نمی رسد بنابراین اضافه کار حقوق بگیر مذکور در فروردین ماه نیز مشمول مالیات نخواهد بود . حال اگر حقوق بگیر فوق الذکر در اردیبهشت ماه 400000 ریال اضافه کار ساعتی و یا پاداش دریافت نماید و حقوق مستمر ماهانه او تغییر ننماید 300000 ریال از مبلغ 400000 ریال دریافتی اردیبهشت از پرداخت مالیات معاف بوده و فقط 100000 ریال مازاد آن به نرخ ده درصد مشمول مالیات خواهد بود . درضمن دریافتیهای غیرمستمر ماههای بعد حقوق بگیر مزبور کلاً" به نرخ ده درصد مشمول مالیات خواهد بود .

لازم به توضیح است که محاسبه مذکور در مواردی که حقوق بگیر مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت نباشد نیز تامیزان 42000000 ریال درآمد مشمول مالیات سالانه (درآمد حقوق سالانه پس از کسر معافیت سالانه) به نرخ ده درصد و مازاد 42000000 ریال به نرخهای [ماده 131](#) اصلاحی حسب مورد میتواند مورد عمل قرار گیرد .

2_ مثال دوم در مورد حقوق بگیری که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت است:

حقوق و فوق العاده شغل مستمر ماهانه 2500000 ریال فوق العاده جذب مستمر 700000 ریال حق مدیریت مستمر 500000 ریال اضافه کار ساعتی غیرمستمر 800000 ریال .

درآمد حقوق و فوق العاده های مستمر ماهانه
 $2500000 + 700000 + 500000 = 3700000$

درآمد حقوق و فوق العاده های مستمر سالانه
 $3700000 \times 12 = 44400000$

درآمد مشمول مالیات سالانه
 $4400000 - 17400000 = 27000000$

مالیات سالانه
 $2700000 \times 10\% = 2700000$

مالیات مستمر ماهانه
 $2700000 \div 12 = 225000$

مالیات اضافه کار
 $800000 \times 10\% = 80000$

جمع مالیات حقوق و اضافه کار ماه = 305000

3_ مثال سوم حقوق بگیری که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت نباشد .

مبلغ حقوق و فوق العاده شغل مستمر ماهانه 5500000 ریال - فوق العاده جذب مستمر 1000000 ریال حق مدیریت مستمر 500000 ریال - فوق العاده شرایط محیط کار مستمر 300000 ریال ایاب و ذهاب 200000 ریال اضافه کار ساعتی غیرمستمر 400000 ریال حقوق و فوق العاده های مستمر ماهانه

$5500000 + 1000000 + 500000 + 300000 + 200000 = 7500000$

درآمد حقوق مستمر سالانه
 $7500000 \times 12 = 90000000$

درآمد مشمول مالیات سالانه
 $90000000 - 17400000 = 72600000$

مازاد مشمول نرخ های مقرر در ماده 131 اصلاحی
 $42000000 - 26000000 = 16000000$

$16000000 \times 20\% = 3200000$

مالیات سالانه
 $4200000 + 3200000 = 7400000$

مالیات ماهانه
 $7400000 \div 12 = 616666$

مالیات اضافه کار ماهانه
 $400000 \times 20\% = 80000$

مالیات حقوق و اضافه کار ماهانه
 $616666 + 80000 = 696666$

ضمناً، درخصوص اجرای مفاد تبصره 86 اصلاحی همانطور که قبلاً، نیز بموجب بند (3) دستورالعمل شماره 8250 / 1769 / 4 / 30 مورخ 24 / 2 / 1368 و بخشنامه شماره 24304 / 1064 / 5 / 30 مورخ 19 / 5 / 1372 توجه داده شده، مقررات تبصره مذکور ناظر به مواردی است که دریافت کننده این قبیل وجوه با حفظ رابطه استخدامی با سازمان یا واحد سازمانی متبوع خود موقتاً، بطور تمام وقت یا پاره وقت با حکم رسمی مأمور خدمت در سازمان یا واحد سازمانی دیگر میشود و معمولاً این مأموریت ها با علم و اطلاع و حسب مورد با موافقت دو سازمان با دو واحد سازمانی مربوطه تحقق می یابد که در اینصورت اگر نامبرده مازاد بر مقرری، مزد و حقوق اصلی دریافتی از موسسه متبوع، مبلغی نیز بابت اشتغال در محل مأموریت دریافت نماید. این دریافتی مشمول مالیات طبق مقررات تبصره ماده 86 اصلاحی خواهد بود. اما اگر با این مأموریت یا انتقال موقت تمامی حقوق (و حسب مورد فوق العاده های مقرر) از طرف کارفرمای محل مأموریت صورت پذیرفت مقررات ماده 86 جاری نبوده و مالیات درآمد حقوق نامبرده برابر مفاد ماده 85 اصلاحی محاسبه و کسر خواهد شد. سایر پرداخت کنندگان حقوق هم که اصولاً فارغ از مسائل و شرایط فوق الذکر اقدام به استخدام کارکنان خود نموده اند، همچنان بایستی برابر حکم ماده 85 اصلاحی عمل نمایند.

ضمناً جدول محاسبه مالیات بردارم حقوق کارکنان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و سایر حقوق بگیران نیز تهیه و پیوست میباشد تا پرداخت کنندگان حقوق حسب مورد از آن استفاده لازم را نمایند.

جدول مالیات حقوق اشخاصی که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت نیستند در سال 1381 بر اساس قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 1380 / 11 / 27 و تغییر ضریب حقوق به 290 ریال

نرخ مقرر (به درصد)	مالیات حقوق (ماهانه به ریال)	مالیات حقوق (سالانه به ریال)	درآمد مشمول مالیات سالانه (به ریال)	حقوق سالانه (به ریال)	حقوق ماهانه (به ریال)
-	معاف	معاف	-	17400000	1450000
10	5000	60000	600000	18000000	1500000
"	55000	660000	6600000	24000000	2000000
"	105000	1260000	12600000	30000000	2500000
"	155000	1860000	18600000	36000000	3000000
"	205000	2460000	24600000	42000000	3500000
"	255000	3060000	30600000	48000000	4000000
"	305000	3660000	36600000	54000000	4500000
"	350000	4200000	42000000	59400000	4950000
10 و 20	360000	4320000	42600000	60000000	5000000
" "	460000	5520000	48600000	66000000	5500000
" "	560000	6720000	54600000	72000000	6000000
" "	660000	7920000	60600000	78000000	6500000
" "	760000	9120000	66600000	84000000	7000000
" "	860000	10320000	72600000	90000000	7500000
" "	960000	11520000	78600000	96000000	8000000
" "	1060000	12720000	84600000	102000000	8500000
" "	1160000	13920000	90600000	108000000	9000000
" "	1260000	15120000	96600000	114000000	9500000
10 و 20 و 25	1370833	16450000	102600000	120000000	10000000